

## **Türkiye Enerji Piyasalarında 6719 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile Getirilen Yenilikler**

Türkiye elektrik sektöründe 1980'lerin ilk yıllarından itibaren değişen ekonomik politikalara paralel olarak liberal bir elektrik piyasası oluşturmak için girişimler başlatılmış, 90'lı yıllarda da çeşitli modeller öngören yasalarla bu çabalar yoğunlaştırılmıştır. Nihayet 2001 yılında kabul edilen ve yaklaşık 12 yıl yürürlükte kalan 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile yeni bir dönem başlamıştır. 4628 sayılı Kanun rekabete açık, mali açıdan güçlü, şeffaf, istikrarlı ve çevreyle uyumlu ve en önemlisi modern regülasyona tabi bir elektrik piyasasının temelleri atılmıştır. Avrupa Birliği ve elektrik piyasası reformunu gerçekleştirebilmiş diğer ülke düzenlemeleri ile Dünya Bankası ve Uluslararası Para Fonu gibi uluslararası kuruluşların tavsiyeleri dikkate alınarak hazırlanan 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, zaman zaman yapılan değişikliklere rağmen güncelliğini korusa da piyasanın ihtiyaçlarını karşılamakta yetersiz kalmıştır.

4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu;

- ▶ Mevcut haliyle ve içerdiği düzenlemeler ile piyasa aktörlerinin ve düzenleyici kurumların 2001 yılından beri kat ettiği bazı gelişmeleri kapsayamadığı,
- ▶ Ülkemiz enerji ve özellikle elektrik piyasasının büyük ve hızlı bir gelişme kaydettiği,
- ▶ Kanunun reformun hedefleri doğrultusunda piyasa gelişmelerinin önünde olması gerektiği,
- ▶ Avrupa Birliği, 2001 yılından sonra üç defa yönerge çıkardığı, enerji ve özellikle elektrik piyasası mevzuatında yeni amaç ve hedeflere yönelen yeni bir piyasa yapılanması öngördüğü,
- ▶ Yatırım ortamının geliştirilmesi gerektiği,
- ▶ Elektrik piyasasında yatırımların gerçekleştirilebilirliği bakımından yeni yasal düzenlemelere ihtiyaç olduğu
- ▶ Arz güvenliği ve sektör ihtiyaçları,

gibi gerekçelerle yerini, 30 Mart 2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'na bırakmıştır.

Enerji kaynaklarında yüksek oranda dışa bağımlılığı nedeniyle uluslararası gelişmelerden oldukça etkilenen Türkiye elektrik piyasası, ülkenin yüksek büyüme potansiyeli ve hem ekonomik hem de politik dalgalanmalara paralel olarak oldukça dinamik bir yapı göstermektedir. 6446 sayılı Kanun'un Geçiş 8 inci ve 14 üncü maddelerinin Anayasa

Mahkemesince iptal edilmesi<sup>1</sup>, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 2014'ün ortalarına doğru kayıp ve kaçak bedeli ile ilgili olarak Kanuni dayanağı bulunmadığı gerekçesiyle verdiği hukuka aykırılık kararı<sup>2</sup>, Akkuyu'da devam eden nükleer santral kurulum çalışmalarında karşılaşılan çeşitli mevzuattan kaynaklanan engeller, yenilenebilir enerji yatırımlarıyla ilgili baş gösteren yeni ihtiyaçlar, değişen enerji yönetimi ve bürokrasisinin benimsediği yeni politikalar nedeniyle yürürlüğe girmesinin üzerinden henüz iki yıl bile geçmeden başta 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu olmak üzere enerji piyasalarına ilişkin yasalarda değişiklik yapılması için yasama çalışmalarına başlanmıştır. Araya giren iki adet genel seçim ve ülkenin farklı politik öncelikleri nedeniyle bu çalışmalar ancak 2016 yılının Haziran ayında neticelendirilebilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 04/06/2016 tarihli Genel Kurulu'nda kabul edilen 6719 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun, Cumhurbaşkanlığının onayını müteakip 17/06/2016 tarihli ve 29745 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Temelde 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nda değişiklik yapmaya yönelik hazırlanan 6719 sayılı Kanun;

- 2804 sayılı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Kanunu,
- 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu,
- 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu,
- 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 3213 sayılı Maden Kanunu,
- 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu,
- 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu
- 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve
- 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun

gibi Kanunlarda da değişiklik ve eklemeler yapmıştır.

6719 sayılı Kanun'un getirmiş olduğu yenilikler konusunda kısa ve öz açıklamalar getirerek, ilgililere bilgi verilmesi amacıyla hazırlanan bu not iki bölüme ayrılmıştır: **A.** 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler, **B.** Diğer Yasalarda Yapılan Değişiklikler.

## **A) 6446 SAYILI ELEKTRİK PİYASASI KANUNU'NDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER**

<sup>1</sup> <http://www.kararlaryeni.anayasa.gov.tr/Karar/Content/1b1212b7-997d-42c5-9695-f47a8902fb8d?excludeGerekce=False&wordsOnly=False>

<sup>2</sup> <https://emsal.yargitay.gov.tr/VeriBankasiIstemciWeb/GelismisDokumanAraServlet>

### **i. Tanımlar**

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenen bentlerle "**Teknik ve teknik olmayan kayıp**" ve "**Dağıtım şebekesi**" terimlerine kanuni bir tanım getirilmiştir. İlgili bentlerde **Teknik ve teknik olmayan kayıp** "*Dağıtım sistemine giren enerji ile dağıtım sisteminde tüketicilere tahakkuk ettirilen enerji miktarı arasındaki farkı oluşturan ve maliyeti etkileyen; teknik kayıp ve/veya kaçak kullanım gibi sebeplerden kaynaklanan ve teknik bir sebebe dayanmayan kayıp*"; **Dağıtım şebekesi** ise "*Tüketicilerin iç tesisatını dağıtım sistemine bağlamak üzere tesis edilen bağlantı hatları hariç dağıtım tesisi*" olarak tanımlanmıştır.

### **ii. Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanlarında Yapılacak Yatırımlar**

6446 sayılı Kanunun "Lisans esasları" başlıklı 5 inci maddesine eklenen on ikinci fıkra ile elektrik üretimi amacıyla yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanacak kişilere, kullanım sürecine ve koşullarına ilişkin esasların Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından hazırlanacak yönetmelik ile düzenleneceği ve esasları yine bu yönetmelik ile belirlenmek üzere yenilenebilir enerji üretimi yatırımlarında kullanılacak araçlarda yurt içinde üretim ve/veya yerli malı kullanım şartı aranacağı düzenlenmiştir. İlgili fıkra aynı zamanda üretim tesisi kurulacak olan her bir yenilenebilir enerji kaynak alanı için teklif edilecek en düşük elektrik fiyatı sahibinin yarışma şartlarında belirlenecek süre boyunca aynı fiyat politikasını sürdürme koşulu ile yatırım hakkı kazanacağına ilişkin yeni bir süreç öngörmüştür.

Elektrik Piyasası Kanunu'nun mezkur maddesine eklenen on üçüncü fıkra ile *yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak belirlenecek kamu ve hazine taşınmazları ile özel mülkiyete konu taşınmazlarda, bu taşınmazların yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak kullanımını ve verimliliğini etkileyici imar planları düzenlenemeyeceği ve özel mülkiyete konu taşınmazların yenilenebilir enerji kaynak alanı olarak belirlenmesi hâlinde, söz konusu alanlar üzerinde acele kamulaştırma yapılabileceği* karara bağlanmıştır. Aynı maddeye eklenen on dördüncü üncü fıkra da yenilenebilir enerji kaynak alanlarında kurulacak üretim tesisleri için gerekli enerji iletim tesislerinin TEİAŞ tarafından santral ünitelerinin işletmeye giriş programına uygun olarak yapılacağını öngörmektedir.

### **iii. Ön Lisansın İptali Sebepleri**

6446 sayılı Kanun'un "Ön lisans esasları" başlıklı 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yapılan değişiklik ile üretim lisansının alınmasına kadar geçen sürede önlisansın iptal edilme sebeplerinden biri olan önlisans sahibi tüzel kişinin ortaklık yapısının doğrudan veya dolaylı olarak değişmesi, hisselerinin devri veya hisselerin devri sonucunu doğuracak iş ve işlemler için "veraset ve iflas nedeni" olması şeklindeki istisna hali kaldırılarak, önlisans iptaline sebep olacak iş ve işlemlerin istisnalarının belirlenmesi yetkisi Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'na (Kurul) tanınmıştır. Kurul bu istisnaları yönetmelik ile belirleyebilecektir.

#### **iv. Rüzgar ve Güneş Enerjisine Dayalı Üretim Faaliyetleri**

6446 sayılı Kanun'un "Üretim faaliyetleri" başlıklı 7 nci maddesinin rüzgar ve güneş enerjisi üretimi tesisi kurulması için yapılan önlisans başvurularının değerlendirilmesine ilişkin dördüncü fıkrasının (b) bendi, yapılan değişiklikle "*Başvurularda kaynak bazında tesisin kurulacağı saha üzerinde ve/veya sahayı temsil edecek son beş yıl içinde elde edilmiş standardına uygun belirli süreli ölçüm verisi bulunması istenir. Sahanın belirlenmesi, ölçümler ve değerlendirilmesi, verilerin elde edilmesi ve güvenliği ile bunların belgelendirilmesi Bakanlık tarafından teklif edilen ve Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. 5346 sayılı Kanununun 4 üncü maddesi kapsamında belirlenen yenilenebilir enerji kaynak alanlarında kurulacak üretim tesisleri açısından ölçüm verisi aranmaz*" şeklini almıştır.

Bu değişiklik ile rüzgar ve güneş enerjisi tesisinin kurulacağı alan üzerinde aranacak ölçüm verilerinin alınacağı **üç yıllık** süre genişletilmiş iken yenilenebilir enerji kaynak alanlarında kurulacak üretim tesisleri bu denetimden muaf kılınmıştır. Aynı fıkranın (ç) bendinde yapılan değişiklik ile aynı bağlantı noktasına ve/veya aynı bağlantı bölgesine bağlanmak için birden fazla başvurunun bulunması hâlinde başvurular arasından ilan edilen kapasite kadar sisteme bağlanacak olanları belirlemek için yapılacak yarışmada en yüksek toplam katkı payını ödemeyi teklif ve taahhüt eden kişinin seçilmesi esası yerine 5346 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan fiyatlar üzerinden en düşük fiyatı teklif eden kişinin seçilmesi esası getirilmiştir.

#### **v. Lisanssız Elektrik Üretim Faaliyetlerinde Sınırlamalar**

6446 sayılı Kanunun "Lisanssız yürütülebilecek faaliyetler" başlıklı 14 üncü maddesine eklenen "*Birinci fıkranın (b) bendi kapsamında olan rüzgâr ve güneş enerjisine dayalı enerji üretim tesisleri için başvuru tarihinden başvuruya konu üretim tesislerinin tamamının geçici kabulü yapılanaya kadar, Kurul tarafından yönetmelik ile belirlenen istisnalar dışında pay devri yapılamaz. Pay devri yapılması hâlinde ilgili tüzel kişiye ait bağlantı anlaşması çağrı mektubu iptal edilir.*" altıncı fıkra hükmü ile lisanssız rüzgar ve güneş enerjisi üretimi hakkı elde etmiş tüzel kişilerin pay devirleri kısıtlanmıştır.

İlgili maddeye eklenen "*Dağıtım ve görevli tedarik şirketlerinin; doğrudan ve dolaylı ortakları, kontrolünde olan tüzel kişiler, bu tüzel kişilerin doğrudan ve dolaylı ortaklıklarında istihdam edilen kişiler ve bu kişilerin kontrolünde olan tüzel kişiler ilgili dağıtım şirketinin dağıtım bölgesi ve ilgili dağıtım şirketinin hissedarı olduğu dağıtım bölgesinde, bu madde kapsamında rüzgâr ve güneş enerjisine dayalı üretim faaliyeti başvurusunda bulunamaz.*" şeklindeki yedinci fıkra ile de rekabeti korumak, şeffaflığı artırmak amacıyla üretim tesisi kurmak için başvuru yapabilecek gerçek ve tüzel kişilere ilişkin sınırlamalar getirilmiştir. Söz konusu hükümler Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik'te

yapılan son değişikliklere<sup>3</sup> paralel olarak ve yasal dayanak teşkil etmek üzere ihdas edilmiştir.

## vi. Tarifeler

6446 sayılı Kanunun tarifelere ilişkin 17 nci maddesinde kapsamlı değişiklikler yapılmıştır. İlgili maddenin birinci ve üçüncü fıkraya hükümlerine eklenen ifade ile bir sonraki dönem uygulanması önerilen tarifelerin *tarife konusu faaliyete ilişkin tüm maliyet ve hizmet bedellerini* kapsayacak şekilde hazırlanacağı ve onaylanan tarifeler içerisinde *tarife konusu faaliyete ilişkin tüm maliyet ve hizmet bedelleri* dışında piyasa faaliyetleri ile doğrudan ilişkili olmayan hiçbir unsurun yer alamayacağı belirlenmiştir.

Maddenin dördüncü fıkrasına eklenen “*Kurul tarafından tüketicici özelliklerine göre abone grupları belirlenebilir. Kurulca düzenlemeye tabi tarifeler, doğrudan nihai tüketiciye veya nihai tüketiciye yansıtılmak üzere ilgili tüketiciye enerji tedarik eden lisans sahibi tüzel kişilere yansıtılır.*” şeklindeki hüküm ile Kurul’un tüketici özelliklerine uygun abone grupları oluşturacağı belirlenmiş ve tarifelerin tüketicilere yansıtılması hususuna düzenleme getirilmiştir.

Kurul tarafından düzenlenen tarife türlerinin yer aldığı ilgili maddenin altıncı fıkrasında ise bağlantı tarifeleri, dağıtım tarifeleri, perakende satış tarifeleri ve son kaynak tedarik tarifesi açısından bazı değişiklikler yapılmıştır.

Bağlantı tarifelerine ilişkin bende; şebeke yatırım maliyetlerini kapsamayan **bağlantı tarifelerinin** yalnız bağlantı yapan kişinin, iç tesisatının dağıtım şebekesine bağlanması için inşa edilen bağlantı hattı kapsamında katlanılan masrafları ile sınırlı olduğu, bağlantı hattının tüketici tarafından tesis edilmesi hâlinde ise bağlantı hattı işletme ve bakım sorumluluğu karşılığı dağıtım şirketine devredileceği ve bu tüketicilerden bağlantı bedeli alınmayacağına ilişkin hüküm eklenmiştir.

**Dağıtım tarifelerine** ilişkin bende eklenen “*Dağıtım tarifeleri; dağıtım sistemi yatırım harcamaları, sistem işletim maliyeti, teknik ve teknik olmayan kayıp maliyeti, kesme bağlama hizmet maliyeti, sayaç okuma maliyeti, reaktif enerji maliyeti gibi dağıtım faaliyetinin yürütülmesi kapsamındaki tüm maliyet ve hizmetleri karşılayacak bedellerden oluşur. Dağıtım şirketlerinin tarifelerine esas alınacak teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin hedef oranlar bu kayıpları düşürmeyi teşvik edecek şekilde Kurul tarafından belirlenir. Kurulca belirlenen hedef oranlarını geçmemek kaydı ile teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin maliyetler dağıtım tarifelerinde yer alır ve tüketicilere yansıtılır. Teknik ve teknik olmayan kayıplara ilişkin hedef oranlarının tespiti ve değiştirilmesi ile oluşacak maliyetin tarifelerde yer alması ve tüketicilere yansıtılmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından düzenlenir.*” hükmü ile dağıtım tarifelerinin belirlenmesinde göz önünde bulundurulacak maliyet ve hizmet kalemleri sayılmıştır. Tarifelere esas alınacak maliyet kalemlerinden teknik ve teknik olmayan kayıpların

<sup>3</sup> Lisanssız Elektrik Üretimine İlişkin Yönetmelik’te yapılan değişikliklere ilişkin ayrıntılı değerlendirme için bkz. <http://www.lbfpartners.com/tr/yayin/lisanssiz-elektrik-uretimine-iliskin-yenilikler.html>

ise Kurulca tespit edilen ve değiştirilebilen hedef oranları aşmaması kaydı ile tüketicilere yansıtılacağı düzenlenmiştir. Bu düzenleme ile tüketicilerin farklı isimler ile ödemekte olduğu kayıp kaçak bedellerine hukuki bir dayanak sağlanmaya çalışılmıştır.

*Perakende satış tarifelerinde* yapılan değişiklik ile tedarik lisansı sahibi şirketin lisansında yer alabilen elektrik enerjisi tüketim miktarlarına göre değişen tipte tarifeler veya fiyat aralıklarının uygulanmasına ilişkin yükümlülüklerin artık Kurul tarafından düzenleneceği belirlenmiştir.

Aynı zamanda *perakende satış tarifeleri ve son kaynak tedarik tarifesinin* düzenlendiği bentlere eklenen hükümler ile işbu tarifelerin *aktif enerji maliyeti, faturalama ve müşteri hizmetleri maliyeti, perakende satış hizmet maliyeti gibi ilgili faaliyetin yürütülmesi kapsamındaki tüm maliyet ve hizmetleri karşılayacak bedellerden oluşacağı* karara bağlanmıştır.

6446 sayılı Kanunun 17 inci maddesine eklenen “*Kurum tarafından gelir ve tarife düzenlemeleri kapsamında belirlenen bedellere ilişkin olarak yapılan başvurularda ve açılan davalarda; tüketici hakem heyetleri ile mahkemelerin yetkisi, bu bedellerin, Kurumun düzenleyici işlemlerine uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır.*” şeklindeki 10 uncu fıkra hükmünde ise tüketici hakem heyetlerine yapılan başvurular veya açılan davalar için yapılacak incelemenin sınırları çizilmiştir.

#### **vii. Özelleştirme**

6446 sayılı Kanunun TEDAŞ, EÜAŞ ve bunların müessese, bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimleri ile varlıklarının **özelleştirilmesini** düzenleyen 18 inci maddesine eklenen beşinci fıkra hükmü ile Bakanlık tarafından, EÜAŞ ile bağlı ortaklıklarına ait varlıkların veya bu bağlı ortaklıkların hisselerinin yenilenebilir enerji kaynakları veya yerli kömüre dayalı elektrik üretim tesisi kurulması amacıyla özelleştirilmesinin talep edilmesi hâlinde, yapılacak özelleştirme ihalesine yönelik olarak varlıkların veya hisselerin değer tespitinin yapılmayacağı, özelleştirme ihalesinin ise imzalanacak Elektrik Satış Anlaşması için geçerli olacak elektrik enerjisi satış fiyatının belirlenmesi amacıyla, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun’da belirtilen pazarlık usulü uygulanmak suretiyle gerçekleştirileceği karara bağlanmıştır. İlgili fıkroda ayrıca imzalanacak Elektrik Satış Anlaşması ile izlenecek pazarlık usulü yönteminin esasları belirlenmiştir. Böylece uzun zamandır konuşulan, yerli kömüre dayalı elektrik santrali yatırımlarının teşviki için ilk adım da atılmış olmaktadır.

#### **viii. TEDAŞ Tarafından Gerçekleştirilen Kamulaştırmalar**

6446 sayılı Kanunun “Kamulaştırma” başlıklı 19 uncu maddesine eklenen “*ile ilgili diğer giderler*” ifadesi ile kamulaştırılması TEDAŞ tarafından gerçekleştirilen özel hukuk tüzel kişilerince faaliyette bulunma hakkı edinilen dağıtım bölgelerinde özelleştirme tarihi itibarıyla mevcut olan dağıtım tesislerinin bulunduğu ve bu tarih itibarıyla kamulaştırma kararları



alınmamış veya kamulaştırma kararı alınmakla birlikte kamulaştırma işlemleri tamamlanmamış taşınmazların **kamulaştırma bedellerine ek olarak kamulaştırma ile ilgili diğer giderlerinin** de TEDAŞ tarafından karşılanacağı belirlenmiştir.

#### **ix. TETAŞ'ın Hak ve Yükümlülükleri**

6446 sayılı Kanununun 27 nci maddesi uyarınca TETAŞ'ın elektrik enerjisi sağlayabileceği veya sağlamakla mükellef olduğu belli başlı dağıtım ve tedarik şirketleri mevcuttur. İlgili maddeye yedinci fıkra olarak eklenen hüküm ile TETAŞ'ın belirtilen şirketlere tedarik etmesi gereken elektrik enerjisi miktarını, mevcut sözleşmeleri kapsamında karşılayamaması durumunda bakiye enerji miktarını yerli kömür yakıtlı elektrik üretim santrallerini işleten şirketlerden temin edeceği ve söz konusu teminle ilgili miktar, süre ve fiyat belirleme dâhil diğer usul ve esasların Bakanlar Kurulu tarafından belirleneceği öngörülmüştür.

#### **x. Çevre Mevzuatına Uyum Süreci**

6446 sayılı Kanununun Geçici 8 inci maddesi, Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesinin ardından “ EÜAŞ veya bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimleri ile varlıklarına ve 4046 sayılı Kanun kapsamında oluşturulacak kamu üretim şirketlerine ve kamu üretim şirketlerine ait üretim tesislerine, bunlardan bu maddede yapılan değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce özelleştirilmiş olanlarla, yürürlük tarihinden sonra özelleştirilecek olanlar için de geçerli olmak üzere, çevre mevzuatına uyumuna yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanması amacıyla 31/12/2019 tarihine kadar süre tanınır. Bu süre zarfında ve önceki dönemlere ilişkin olarak bu gerekeyle, EÜAŞ veya bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimleri ile varlıklarında ve 4046 sayılı Kanun kapsamında oluşturulacak kamu üretim şirketlerinde ve kamu üretim şirketlerine ait üretim tesislerinde, bunlardan bu maddede yapılan değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce özelleştirilmiş olanlarla, yürürlük tarihinden sonra özelleştirilecek olanlar için de geçerli olmak üzere, elektrik üretim faaliyeti durdurulamaz ve idari para cezası uygulanmaz. Çevre mevzuatına uyuma yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanmasına ilişkin usul ve esaslar bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Bakanlık tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.” şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

Mülga Geçici 8 inci maddede; EÜAŞ veya bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimleri ile varlıklarına ve 4046 sayılı Kanun kapsamında oluşturulacak kamu üretim şirketlerine, bunların özelleştirilmeleri hâlinde de geçerli olmak üzere, çevre mevzuatına uyumuna yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanması amacıyla 31/12/2018 tarihine kadar süre tanınmış ve Bakanlar Kurulu da bu sürenin üç yıla kadar uzatılmasına yetkili kılınmıştır. İhdas edilen yeni Geçici 8 inci maddede ise çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanması amacıyla tanınan süre 31/12/2019 tarihine kadar uzatılmış fakat Bakanlar Kuruluna tanınan ek süre uzatımı hakkı kaldırılmıştır.

Anayasa Mahkemesi bahse konu hükmü *elektrik üretim şirketlerine çevre mevzuatına uyumuna yönelik yatırımların gerçekleştirilmesi ve çevre mevzuatı açısından gerekli izinlerin tamamlanması amacıyla 31/12/2018 tarihine kadar süre tanınması ve bu süreyi de üç yıla kadar uzatma hakkının verilmesi, vatandaşın sanayileşmenin getirdiği hava ve su kirlenmesi nedeniyle sağlıklı bir çevrede yaşama hakkının hem de oldukça uzun bir süre ortadan kaldırılması anlamına geleceği* gerekçesi ile iptal etmişse de yeni düzenleme ile çevre mevzuatına uyum için öngörülen süre uzatılmış ve bu sürede ilgili firmaların elektrik üretim faaliyetinin durdurulamayacağı ve bu sebeple idari para cezası uygulanamayacağı öngörülmüştür.

#### **xi. Kanun'un Uygulanma ve Süreci**

Kanun'un 28 inci maddesinde hükümlerin yayımı ile yürürlüğe gireceği düzenlenmektedir. Ancak 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu açısından öngörülen ikincil düzenlemelerin yürürlüğe konulacağı zamana kadar, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun mevcut yönetmelik, tebliğ ve kararların Kanun'a aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağına ilişkin hüküm Elektrik Piyasası Kanunu'na eklenmiştir.

#### **B) DİĞER KANUNLARDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER**

##### **i. 4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler**

###### **a) Doğalgaz Piyasası Kanunu'nun Uygulanma Alanı**

4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu'nda geçerli şehir tanımı belediye veya büyükşehir belediyesine ait belediye sınırları içerisindeki imar alanlarına belediye sınırları içerisindeki tüm alan ile mücavir alanların tamamının dâhil edilmesi ile değiştirilerek, doğalgazın tüketicilere sunulacağı çevre genişletilmiştir.

###### **b) İthal Edilecek Doğal Gazın Depolanması**

4646 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinin (3) numaralı alt bendi değişikliği ile ithalat lisansına sahip olmak isteyen şirketlerin her sene ithal edecekleri doğalgazın ulusal topraklarda depolanması gereken miktarına ilişkin belirlenmiş oran (yüzde on) kaldırılarak bu miktarın belirlenmesi yetkisi Kurul'a bırakılmıştır. Kurul, ithalatçı şirketlerin her sene ithal edecekleri doğal gazı ulusal topraklarda depolama yükümlülüklerine ilişkin oranını, ülkedeki mevcut yer altı depolama kapasitesini dikkate alarak yüzde yirmiden fazla olmamak üzere belirlemeye yetkili kılınmıştır.

###### **c) Doğalgazın Şehir İçi Dağıtım**

4646 sayılı Doğalgaz Piyasası Kanunu'nun doğalgazın şehir içi dağıtımında dağıtım şirketlerinin hak ve yükümlülüklerini düzenlediği 4 üncü maddesinin (g) bendinin (5) numaralı alt bendi değişikliği ile doğalgaz dağıtım şirketleri, lisanslarında belirtilen dağıtım bölgesi kapsamında dağıtım faaliyeti yapmakla yetkili kılınmakla birlikte dağıtım bölgesi kapsamında



bulunan şehirlerin imarlı alanlar bütününde doğalgaz dağıtım faaliyeti yapmakla yükümlü kabul edilmişlerdir.

Dağıtım şirketlerinin belirlenmiş dağıtım bölgesi kapsamı, teknik ve ekonomik gerekler dikkate alınarak il sınırlarını aşmayacak şekilde Kurul tarafından ihale edilmeksizin genişletilebilecek olup, ilgili şehir için aynı il sınırı içerisinde faaliyet gösteren birden fazla dağıtım şirketinin genişleme talebinde bulunması hâlinde ise Kurul tarafından dağıtım bölgesinin tamamındaki **toplam abone sayısı daha fazla olan dağıtım şirketine** öncelik verilecektir.

Dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerin talep etmesi ve Kurul'un teknik ve ekonomik olarak uygun bulması durumunda dağıtım bölgeleri tek bir lisans altında birleştirilebilecek veya mevcut dağıtım bölgeleri birden fazla lisans sahasına bölünebilecektir. Dağıtım şirketlerinin birleşme taleplerine ilişkin başvuruların değerlendirilmesinde, işletme verimliliği açısından şebeke bütünlüğü ve bölgesel yakınlık dikkate alınacaktır.

#### **d) Rekabetin Korunması ve Geliştirilmesi**

Doğalgaz piyasasında rekabetin korunması ve geliştirilmesine yönelik ihdas edilen 4646 sayılı Kanunun 7 inci maddesinin (a) bendinin 3 numaralı alt bendine eklenen “*Ancak, belirli şartları sağlayan dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerin teknik ve ekonomik gerekçeleri dikkate alınarak Kurul tarafından uygun bulunması hâlinde kendi faaliyet alanında faaliyet gösteren tüzel kişilerden sadece birine iştirak etmesi mümkündür. İştirake ilişkin şartlar ve uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından hazırlanan yönetmelikle düzenlenir.*” hükmü ile doğalgaz piyasa faaliyeti yapan tüzel kişilerin kendi faaliyet alanında, faaliyet gösteren hiçbir tüzel kişiye iştirak edemeyeceğine ilişkin sınırlamanın belli şartlar altında esnetilebileceği öngörülmüştür.

#### **ii. Madencilik Sektörüne Yönelik Yapılan Değişiklikler**

6719 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikler ile Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü görevleri kapsamına giren iş ve hizmet konularında **yurt dışında** (i) arama ve araştırma faaliyetleri yapmaya, (ii) bu faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla yurt dışında şirket kurmaya, (iii) yerli ve/veya yabancı gerçek veya tüzel kişilerle yurt dışında şirket veya ortaklık kurmaya, (iv) imtiyazlı ortak olmaya, (v) şirketler veya ortaklıklarla ilgili her türlü pay, hisse senedi ve diğer ortaklık paylarını alıp satmaya ve (vi) yurt dışında çalışma büroları açmaya yetkili kılınmıştır.

#### **iii. Nükleer Santral Sahalarında Yapı Denetimi**

Nükleer santral sahalarında yapılacak yapıların yapı denetimi hususunda 6719 sayılı Kanun ile değişikliğe gidilerek denetimin Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından yetkilendirilen tüzel kişiliğe sahip **yapı denetimi kuruluşları** tarafından, *denetim kuruluşu ile nükleer santralin lisans sahibi arasında akdedilen hizmet sözleşmesi hükümlerine göre* gerçekleştirilmesi kurala bağlanmıştır. Öte yandan yapı denetiminin bu kuruluşlar tarafından

yapılması nükleer santral lisans sahibinin münhasır ve kusursuz sorumluluğunu kısmen veya tamamen ortadan kaldırmamaktadır.

**iv. Diğer**

- 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'da yapılan değişiklik ile Kurul'un ilgili piyasa kanunlarında tanımlanan önlisans, lisans ve sertifikaların verilmesi, tadili, geçici olarak durdurulması ve iptali ile ön araştırma ve soruşturma işlemlerinin yürütülmesi hususundaki yetkilerini devredebileceği öngörülerek hâlihazırda Kurul'un söz konusu yetkilerinin bir kısmını veya tamamını Başkanlığa ve/veya ilgili hizmet birimine devredebildiği fiili duruma hukuki alt yapı sağlanmıştır.
- 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (o) bendi "*Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının bağlı, ilgili veya ilişkili kurum veya kuruluşlarının, faaliyetleri ile ilgili olarak birbirlerinden veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarından karşılanan enerji, yakıt, mal, hizmet, danışmanlık alımları ve büyük onarım işleri, TETAŞ tarafından tedarik amaçlı yapılacak elektrik enerjisi alımları*" şeklinde değiştirilmiştir. Kamu İhale Kanunu'nda düzenlenen ihale usulünün uygulanması gerekmeksizin gerçekleştirilebilecek mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin düzenlendiği ilgili fıkradaki değişiklik ile istisna durumların çerçevesi genişletilmiştir.
- Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun "Yaptırımlar" başlıklı 17 nci maddesine *teknik düzenlemelere uygun olmayan LPG'yi piyasa faaliyetine konu etme fiilini, lisans süresince, aynı lisansla üç defa işleyen lisans sahiplerinin lisansının iptal edileceği* ifadesi eklenerek hükme konu hukuka aykırı işlem için müsadereye ek olarak lisans iptali yaptırımını da öngörülmüştür.
- 2565 sayılı Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu'na eklenen 27/A maddesi ile Askeri yasak bölgeler ve güvenlik bölgelerinde veya ülke güvenliği ile doğrudan ilgili Türk Silahlı Kuvvetlerine tahsisli ve fiilen kullanımında olan araziler, hareket ve savunma amaçlı yerlerdeki tesisler (konut ve sosyal tesisler hariç) ile özel güvenlik bölgesi ilan edilen yerlerdeki tesisler, rafineri, petrokimya tesisleri ve eklentileri ile nükleer santral projeleri kapsamında yapılması öngörülen tesis ve faaliyetler hakkında 3621 sayılı Kıyı Kanununun kıyıları, sahil şeritleri, doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan arazilere ilişkin yapı ve yapılaşmaya dair sınırlayıcı hükümleri ile 3 üncü maddesi hükümleri ve nükleer santral projeleri kapsamında yapılması öngörülen tesis ve faaliyetler hakkında 3573 sayılı Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanun'un sınırlayıcı hükümleri uygulanmayacağı düzenlenmiştir.

- 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun'un 6 ncı maddesine yine 29 Nisan 2016 Tarihli ve 29698 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Belgelendirilmesi ve Desteklenmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik'te öngörülen değişikliklere yasal dayanak teşkil etmesi amacıyla *“YEK Destekleme Mekanizmasına tabi üretim tesislerinin iletim ve/veya dağıtım sistem güvenliği açısından uymaları gereken yükümlülükler ile bu üretim tesislerinden dengeleme güç piyasası ve/veya yan hizmetler piyasası dâhilinde faaliyette bulunacakların belirlenmesi ve bu piyasalarda faaliyette bulunacak tüzel kişilere ilişkin hak ve yükümlülükler EPDK tarafından yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir.”* şeklindeki fıkra eklenmiştir.

### **LBF Partners Olarak Sizin İçin Ne Yapabiliriz?**

Enerji hukuku ve şirketler hukuku ekibimiz aşağıdaki hukuki hizmetleri sunmaktadır:

- Enerji projelerine ilişkin yatırım süreçlerinin yürütülmesi,
- Şirket kuruluşlarının yapılması,
- Enerji şirketlerinin devralınmasında hukuki inceleme dahil tüm süreçlerin yürütülmesi,
- Enerji projelerine ilişkin due diligence sürecinin yürütülmesi,
- Enerji projelerine ilişkin uyuşmazlıklarda hukuki destek sunulması.